



## ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Aleny Prieceleovej a členov senátu JUDr. Zuzany Ďurišovej a JUDr. Štefana Šatku, v právnej veci žalobcu: **J. D.**, X., zastúpeného JUDr. M. M. – advokát, AK M., X. Bratislava, proti žalovanému: **JUDr. P. V. B.**, X. Bratislava - správca konkurznej podstaty úpadcu D., s. r. o., C., X. Bratislava, IČO: X., zastúpeného JUDr. J. Č. – advokát, D., X. Bratislava, **o určenie pravosti pohľadávky**, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k.6 Cbi 35/2005-199 zo dňa 18. marca 2008, takto

### r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok Krajského v Bratislave č. k. 6 Cbi 35/2005-199 zo dňa 18. marca 2008 **p o t v r d z u j e**.

V časti trov konania **m e n í** tak, že žalobca je povinný zaplatiť žalovanému na účet jeho právneho zástupcu trovy konania v sume 326,48 Eur (9 835,54 Sk).

Žalovanému náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

### O d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Bratislave žalobu zamietol. V odôvodnení sa konštatuje, že uznesením Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 1K 97/04 z 18. 01. 2005 bol vyhlásený konkurz na majetok D., s. r. o., C., X. Bratislava. Žalobca si prihláškou podanou na súde dňa 17. 03. 2005 prihlásil svoju pohľadávku v celkovej výške

4 293 485 Sk bez uvedenia poradia, a to 116 025 Sk ako nevyplatenú mzdu a zostatok 4 177 433 Sk ako zostatok finančnej výpomoci opierajúc sa o zmluvu o pôžičke z 23. 02. 2001 a príjmový pokladničný doklad úpadcu z 23. 02. 2001 na sumu 3 067 400 Sk z titulu vkladu od spoločníka p. D.

Správca konkurznej podstaty prihlásenú pohľadávku poprel na prieskumnom pojednávaní konanom dňa 07. 04. 2005, na ktorom vzniesol aj námietku premlčania oboch nárokov. Žalobca podal žalobu na určenie pravosti pohľadávky včas. V žalobe sa žalobca domáhal určenia 4 293 485 Sk z titulu zostatku pôžičky, z čoho na istinu 2 983 900 Sk, zmluvné úroky 261 359,29 Sk, ako aj úroky z omeškania 1 549 874,45 Sk. Nad rámec právnych dôvodov v prihláške boli teda žalobcom v žalobe uplatnené celé úroky z omeškania vo výške 1 549 874,45 Sk, z čoho 116 025 Sk i nad rámec prihlásenej sumy z titulu zostatku pôžičky.

Pohľadávka žalobcu uplatnená v žalobe sa mala zakladať na písomnej zmluve o pôžičke, ktorú mal uzatvoriť dňa 23. 02. 2001 žalobca ako veriteľ s úpadcom ako dlžníkom so splatnosťou 31. 12. 2001 spolu s 10% úrokom p. a. V mene úpadcu pri uzavretí zmluvy mal konať sám žalobca ako konateľ spoločnosti dlžníka a túto zmluvu mal menom úpadcu i sám podpísať. Vzhľadom k vzneseným námietkam žalovaného – námietku premlčania nároku, nevieryhodnosti uznávacieho prejavu úpadcu a možného antidatovania tohto prejavu. súd vykonal dokazovanie v naznačenom smere.

V konaní bolo preukázané, že príjmovým pokladničným dokladom vystaveným menom úpadcu s dátumom 23. 02. 2001 na sumu 3 067 400 Sk prevzala účtovníčka úpadcu menom úpadcu od žalobcu čiastku 3 067 400 Sk. Tento doklad nespĺňal formálne náležitosti účtovného dokladu v zmysle § 11 zákona č. 563/1991 Zb.

Sám žalobca deklaroval splatenie čiastky 83 500 Sk z tejto pôžičky, avšak nevedel predložiť doklad o zaplatení tejto čiastky a nevedel uviesť ani dátum jej úhrady. Splatenie časti v uvedenej výške nebolo ničím preukázané.

Originál uznania záväzku, o ktorý opieral žalobca svoj nárok, nebol žalobcom v priebehu súdneho konania súdu predložený. Sporná fotokópia nemohla mať sama o sebe relevanciu hodnoverného dokladu a dôkazná povinnosť predložiť relevantný doklad o existencii uznania, a teda aj existencii svojej pohľadávky, zaťažovala žalobcu. Predložená fotokópia nemohla byť preto predmetom navrhovanej znaleckej expertízy o skutočnom dátume vyhotovenia originálu dokladu navrhovanom žalovaným. Súd vzhľadom k obsahu

tohto prejavu dospel k záveru, že tento dôkaz v konaní ani nebol potrebný. Žiaden z vypočutých svedkov nepotvrdil skutočné uznanie záväzku úpadcom v deklarovanom čase, ani k inému dátumu vôbec.

Súd ďalej dospel k záveru, že uznanie datované dňom 17. 02. 2003 predložené v kópii žalobcom v žalobe nebolo vykonané menom úpadcu, ale len menom konateľa spoločnosti p. D. – t. j. menom fyzickej osoby konateľa a bolo určené jemu samému ako oprávneného z takéhoto uznania.

Uznávací prejav bol teda vykonaný menom samotnej osoby veriteľa a smeroval voči sebe samému. Samotný odtlačok pečiatky s obchodným menom úpadcu a sídlom úpadcu na tomto uznávacom prejave nič nemení na tomto závere. Navyše, i pravosť tejto použitej pečiatky, ktorou bol opatrený takýto uznávací prejav, vo svojej svedeckej výpovedi spochybnil svedok – konateľ úpadcu. Tento poprel akúkoľvek vedomosť o uznaní záväzku, ako aj samotnú existenciu pôžičky, jej schválenie spoločnosťou úpadcu – t. j. valným zhromaždením spoločnosti.

Súd mal za preukázané, že v danom prípade došlo k reálnemu odovzdaniu predmetu pôžičky úpadcovi podľa zmluvy z 23. 02. 2001, avšak právo veriteľa z pôžičky sa premlčalo k 01. 01. 2005. Žalobca si prihlásil pohľadávku z titulu pôžičky v konkurze prihláškou podanou na súde dňa 17. 03. 2005 - t. j. po uplynutí trojročnej premlčacej doby podľa § 101 OZ, ktorá začala plynúť odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz – t. j. od nasledujúceho dňa po splatnosti pôžičky.

Na základe vyššie uvedeného, súd nemohol akceptovať kópiu uznávacieho prejavu vykonaného menom fyzickej osoby konateľa ako platný prejav vôle úpadcu smerujúci k uznaniu existujúcej pohľadávky žalobcu úpadcom, ani jeho dôsledky podľa § 110 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Nešlo o uznanie záväzku vykonané menom právnickej osoby D., s. r. o., – t. j. menom úpadcu. Preto súd žalobu v celom rozsahu zamietol. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O. s. p. a úspešnému žalovanému priznal náhradu trov vo výške 140 115 Sk.

Proti rozsudku podal žalobca odvolanie.

Navrhol, aby odvolací súd v zmysle § 220 ods.1 O. s. p. napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zmenil a žalobe žalobcu vyhovel, resp. v zmysle § 221 ods. 1 Občianskeho

súdneho poriadku napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a v zmysle § 221 ods. 2 O. s. p. vec vrátil súdu prvého stupňa na nové konanie a rozhodnutie.

Žalobca ako veriteľ si v zákonom stanovenej lehote uplatnil pohľadávku vo výške 4 293 485 – Sk s návrhom na zaradenie do I. triedy a zároveň doložil listiny, ktorými preukazoval oprávnenosť uplatneného nároku. Samotná skutočnosť, že vyhlásenie dlžníka o uznaní dlhu je vyhotovené osobou J. D. ako konateľa úpadcu, pričom sa jedná o pohľadávku veriteľa J. D., nespôsobuje neplatnosť takéhoto úkonu. Argument, že uznávací prejav sa nenachádza v účtovných a obchodných dokumentoch úpadcu, neobstojí, keďže tam sa nenachádza ani taký základný dokument, ako je hlavná kniha či peňažný denník.

Zo svedeckých výpovedí vyplynulo, že žalobca pôžičku poskytol. Nie je rozhodujúce, či svedkovia mali vedomosť o uznávacom prejave, resp. o jeho existencii. Skutočnosť, že sa zmluva o pôžičke ani uznávací prejav vôle nenachádzal v súpise dokumentov odovzdaných správcovi konkurznej podstaty, nie je chybou žalobcu, a taktiež podotýka, že nie je chybou žalobcu, že správca konkurznej podstaty nedisponuje príslušnými dokumentmi, nie je ani jeho chybou, že sa stratila hlavná kniha a peňažný denník, ktoré by vedeli lepšie preukázať jeho tvrdenia.

Svoju pohľadávku preukázal najlepšie, ako mohol a všetkými dokumentmi, ktoré mal a mohol mať k dispozícii.

V zmysle § 13 Obchodného zákonníka, právnická osoba koná prostredníctvom štatutárneho orgánu. Podnikateľa zaväzuje konanie osôb vykonávajúcich pôsobnosť štatutárneho orgánu, aj keď prekročili svojím konaním rozsah predmetu jeho podnikania. Preto konanie konateľa spoločnosti nemožno považovať za konanie fyzickej osoby vo svojom mene a na svoj účet. Čo sa týka popretia pravosti použitej pečiatky na uznávacom prejave úpadcu, vypočutí svedkovia popreli všetko a na nič sa nepamätali.

Taktiež namieta aj priznanú náhradu trov konania vo výške 140 115 Sk. Súd prvého stupňa nesprávne posúdil výšku právnych úkonov právneho zástupcu žalovaného.

V prípade, ak by odvolací súd v zmysle § 219 O. s. p. rozhodol a napadnutý rozsudok potvrdil, žiada, aby vyslovil vo výroku potvrdzujúceho rozsudku, že dovolanie je prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu.

Žalovaný podal vyjadrenie k odvolaniu a navrhol napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdiť. Poukazuje na to, že žalobca do dnešného dňa nepredložil originál uznania dlhu, ale len xerox – fotokópiu uznania dlhu. Žalobca neunesol dôkazné bremeno o existencii uznávacieho prejavu. Tým uplatnená pohľadávka je premlčaná a nemôže byť žalovaným uznaná.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O. s. p.) prejednal vec podľa § 212 ods. 1 O. s. p., bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O. s. p., a dospel k záveru, že odvolanie nie je vo veci samej dôvodné.

Odvolací súd podľa § 219 O. s. p. konštatuje správnosť napadnutého rozhodnutia, jeho odôvodnenia, ohľadne zamietnutia žaloby.

Na doplnenie uvádza, že súd prvého stupňa vykonal dokazovanie v intenciách Najvyššieho súdu SR v zmysle uznesenia 5 Obo 154/ 2006 zo dňa 30. 03. 2007. Úlohou súdu prvého stupňa bolo v novom konaní preskúmať uznávací prejav úpadcu, či sa jedná o kvalifikované uznanie záväzku, vzhľadom na námietky žalovaného uvedené vo vyjadrení zo dňa 25. 07. 2005 (č. l. 23).

Podľa § 226 O. s. p., súd prvého stupňa je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu.

Prihlásená pohľadávka žalobcu bola správcom konkurznej podstaty popretá z dôvodu jej premlčania. Premlčaním právo nezaniká, zákon umožňuje veriteľovi uplatniť svoje právo, aj napriek tomu, že právo je premlčané. Súd toto právo však nemôže priznať alebo ho nemôže uznať, ak povinný v súdnom konaní vznesie námietku premlčania.

Z doložených dôkazov a vykonaného dokazovania je nesporné, že v zmysle uzavretej zmluvy o pôžičke zo dňa 23. 02. 2001 došlo k plneniu podľa ust. § 657 OZ. Pôžičku bol dlžník povinný vrátiť do 31. 12. 2001. Žalobca si pohľadávku z titulu nesplnenia pôžičky prihlásil konkurznou prihláškou podanou na súde dňa 17. 03. 2005 (č. l. 5), t. j. po uplynutí trojročnej premlčacej doby podľa § 101 OZ. Žalobca nevedel predložiť originál uznania záväzku zo dňa 17. 02. 2003, ktorým mal dlžník – D., s. r. o., C., X. Bratislava, uznať jeho prihlásenú pohľadávku v konkurznom konaní.

Odvolací súd sa stotožňuje so záverom súdu prvého stupňa, že predložená sporná fotokópia uznávacieho prejavu nie je hodnoverným dokladom, keďže tento doklad nebol predložený súčasne v prihláške, ale následne po popretí pohľadávky správcom konkurznej

podstaty z dôvodu jej premlčania, a to až v predmetnej incidenčnej žalobe. Taktiež z obsahu kópie uznávacieho prejavu nie je možné dôvodiť, že sa jednalo o uznanie záväzku vykonané menom právnickej osoby D., s. r. o., Bratislava, t. j. menom úpadcu. V spornom prípade bola žalovaným úspešne vznesená námietka premlčania, na ktorú je súd povinný prihliadať.

Odvolaací súd nepripustil dovolanie podľa § 238 ods. 3 O. s. p., pretože sa nejedná o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu a žalobca ani neuviedol dôvody, pre ktoré navrhuje pripustiť dovolanie.

O trovách konania rozhodol súd prvého stupňa podľa ust. § 142 ods1 O. s. p. a žalovanému priznal náhradu trov právneho zastúpenia v sume 140 115 Sk.

Je nesporné, že žalovaný mal v spore plný úspech, a preto má právo na náhradu trov potrebných na účelné bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal. Prvostupňový súd však pri stanovení výšky odmeny za jeden úkon právnej služby vychádzal z nesprávnej sadzby tarifnej odmeny.

V spornom prípade nie je možné vychádzať z hodnoty sporu vyčíslením pohľadávky. Predmetom konania nie je uloženie povinnosti na peňažné plnenie, ale jedná sa o určenie pravosti pohľadávky (tzv. incidenčná žaloba), kde jej výška vymedzená peniazmi nie je rozhodujúca, a preto je potrebné postupovať podľa § 11 ods. 1 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. Základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby podľa citovaného ustanovenia je jedna trinástina výpočtového základu, ak nie je možné hodnotu veci alebo práva vyjadriť v peniazoch, alebo, ak ju možno zistiť len s nepomernými ťažkosťami.

Žalovaný má právo na náhradu trov konania v celkovej výške 274,35 Eur + 19 % DPH 52,13 Eur, teda celkom 326,48 Eur (9 835,54 Sk). Tieto trovy spočívajú v trovách právneho zastúpenia podľa vyhlášky č. 655/2004 Z. z., a to dva úkony (prevzatie a príprava právneho zastúpenia a vyjadrenie sa k žalobe dňa 25. júla 2005, pričom výška výpočtového základu na rok 2005 bola 15 008 Sk) po 38,31 Eur (1 154 Sk) s paušálom 4,98 Eur (150 Sk); jeden úkon (účasť na pojednávaní dňa 6. júla 2006, pričom výška výpočtového základu na rok 2006 bola 16 381 Sk) po 41,82 Eur (1 260 Sk) s paušálom 5,44 Eur (164 Sk) a dva a pol úkonov (účasť na pojednávaní dňa 24. januára 2008 a dňa 13. marca 2008 a vyhlásenie rozsudku dňa 18. marca 2008 – ½ úkonu, pričom výška výpočtového základu na rok 2008 bola 19 056 Sk) po 48,63 Eur (1 465 Sk) s paušálom 6,31 Eur (190 Sk).

Preto odvolací súd v časti trov konania napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zmenil podľa § 220 O. s. p. tak, ako je uvedené vo výrokovej časti rozsudku.

O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O. s. p. spojení s ustanovením § 224 ods. 1 O. s. p. Keďže žalovaný si neuplatnil žiadne trovy odvolacieho konania, neboli mu priznané.

**P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.**

**V Bratislave 31. marca 2009**

**JUDr. Alena P r i e c e l o v á, v. r.  
predsedníčka senátu**

Za správnosť vyhotovenia: M.